

Skagerak Energis levereregler for leverandører

Innhold

Melding til våre leverandører.....	3
------------------------------------	---

Del I: Forståelse og anvendelse av Levereglene

1. Skagerak Energis forpliktelse.....	4
2. Virkeområde.....	4
3. Gjeldende lover.....	5
4. Styring og etterlevelse.....	5

Del II: Handle på en bærekraftig, etisk og ansvarlig måte

1. Miljøvern og bekjempelse av klimaendringer.....	6
1.1. Klima.....	6
1.2. Miljø.....	6
1.3. Sirkulærøkonomi.....	6
2. Respekt for menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter.....	7
2.1. Aktsomhetsvurderinger av menneskerettigheter.....	7
2.2. Tvangsarbeid og andre former for moderne slaveri.....	7
2.3. Barnearbeid.....	7
2.4. Arbeidsforhold.....	8
2.5. Organisasjonsfrihet og rett til kollektive forhandlinger.....	8
2.6. Likeverd, mangfold og respekt...9	
2.7. Bærekraftig anskaffelse av mineraler, herunder konfliktmineraler.....	9

3. Sikre en sunn, trygg og sikker arbeidsplass.....	9
3.1. Helse og sikkerhet.....	9
3.2. Sikring.....	10
3.3. Rusmidler.....	10
3.4. Kjøp av seksuelle tjenester.....	10
4. Forretningsetikk og etterlevelse.....	10
4.1. Anti-korrupsjon.....	10
4.2. Forretningsgoder, gaver, gjestfrihet og utgifter.....	10
4.3. Sanksjoner.....	11
4.4. Rettferdig konkurranse.....	11
4.5. Nøyaktig regnskapsførsel.....	11
4.6. Hvitvasking.....	11
4.7. Konfidensialitet og personvern.....	11
4.8. Interessekonflikter.....	12
4.9. Politisk virksomhet og bidrag.....	12
5. Beskyttelse av eiendom og eiendeler, inkludert immaterielle rettigheter.....	12

Del III: Håndtering av tvilstilfeller og brudd på Levereglene

1. Hvor kan du søke råd?.....	13
2. Bekymringer eller brudd på Levereglene.....	13
3. Konsekvenser av regelbrudd.....	14

Melding til våre leverandører

Skagerak Energi har forpliktet seg til bærekraftig og ansvarlig forretningsvirksomhet og til å overholde alle juridiske krav overalt hvor vi har virksomhet.

Denne forpliktelsen kan bare oppnås hvis våre leverandører opptrer på samme måte.

Vi arbeider kontinuerlig med å forstå og håndtere konsekvensene av og risikoen knyttet til våre aktiviteter, og de vi er knyttet til gjennom våre forretningsforbindelser. Vi jobber for å identifisere og håndtere risikoer og konsekvenser – også i leverandørkjeden. Derfor organiserer vi innkjøpsaktivitetene slik at vi kan oppnå best mulig verdi, vilkår og betingelser, og unngå negative konsekvenser for mennesker, samfunn og miljø i våre leverandørkjeder.

Disse leveregele for leverandører («Leveregele») fastsetter krav og har som mål å unngå negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø i våre leverandørkjeder.

Som leverandør til Skagerak Energi er det forventet at dere overholder disse kravene i deres samarbeid med Skagerak Energi.

Denne versjonen av Skagerak Energis leveregele er gjeldende fra 1. april 2023.

TT FORSTÅELSE OG ANVENDELSE AV LEVEREGLENE

HANDLE PÅ EN BÆREKRAFTIG, ETISK OG ANSVARLIG MÅTE
HÅNTERING AV TVILSTILFELLER OG BRUDD PÅ
LEVEREGLENE

Del I: Forståelse og anvendelse av Levereglene

1. Skagerak Energis forpliktelse

Skagerak Energi har forpliktet seg til å handle på en bærekraftig, etisk og ansvarlig måte og etterleve alle juridiske krav uansett hvor vår virksomhet foregår. Det er også vår policy å følge relevante internasjonale konvensjoner og retningslinjer fastsatt av internasjonale organisasjoner, herunder De forente nasjoner (FN), Den internasjonale arbeidsorganisasjonen (ILO) og Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD).

Skagerak Energi arbeider for å sikre at denne forpliktelsen gjenspeiles og overholdes i leverandørkjeden og hos våre forretningspartnere.

Prinsippene i Levereglene gjenspeiler de viktigste kravene til bærekraft og forretningsetikk som leverandørene må etterleve. Levereglene skal ses i sammenheng med kontrakten som er inngått med leverandøren, som kan inneholde ytterligere krav og retningslinjer om bærekraft og forretningsetikk enn de som fremkommer av Levereglene.

2. Virkeområde

Levereglene gjelder for leverandører – herunder, men ikke begrenset til, entreprenører, agenter og konsulenter – som har en kontraktsmessig forpliktelse til å etterleve Levereglene. Dette inkluderer også leverandørenes ansatte på alle nivåer, styremedlemmer, innleid personell og andre som opptre på vegne av eller representerer leverandøren.

FORSTÅELSE OG ANVENDELSE AV LEVEREGLENE
HANDLE PÅ EN BÆREKRAFTIG, ETISK OG ANSVARLIG MÅTE
HÅNTERING AV TVILSTILFELLER OG BRUDD PÅ LEVEREGLENE

Videre forventer Skagerak Energi at leverandørene gjør sitt ytterste for å sikre at tilsvarende standarder etterleves og respekteres i deres respektive leverandørkjeder, basert

på prinsippet om påvirkningsmulighet og innflytelse i samsvar med internasjonalt beste praksis. Dette gjelder særlig i relasjon til leverandørens egne direkte leverandører. Med leverandørkjede menes i denne forbindelse enhver part i kjeden med leverandører og underleverandører som leverer eller produserer varer, tjenester eller andre innsatsfaktorer som inngår i leverandørens levering av tjenester eller produksjon av varer fra råvarestadiet til et ferdig produkt.

3. Gjeldende lover

Leverandører skal overholde gjeldende lover og forskrifter i sitt hjemland i tillegg til gjeldende lover og forskrifter i land hvor de har virksomhet. Det forventes at leverandører handler i samsvar med relevante internasjonale konvensjoner og retningslinjer fastsatt av internasjonale organisasjoner, inkludert FN, ILO og OECD.

Der det er forskjeller mellom gjeldende lover, regler og de etiske retningslinjene eller kravene i kontrakten med leverandøren, skal leverandøren følge de strengeste kravene.

4. Styring og etterlevelse

Leverandører skal identifisere, håndtere, overvåke og etterleve kravene som er nedfelt i Leveglene. Dette betyr at leverandøren skal ha etablert – og effektivt kommuniserer og håndhever – hensiktsmessige krav, retningslinjer, prosedyrer, styringssystemer, kvalitetsforbedringsaktiviteter og interne kontrollsystemer og de menneskelige ressursene som er nødvendige for å etterleve Leveglene.

FORSTÅELSE OG ANVENDELSE AV LEVEREGLENE

π **HANDLE PÅ EN BÆREKRAFTIG, ETISK OG ANSVARLIG MÅTE**
HÅNTERING AV TVILSTILFELLER OG BRUDD PÅ LEVEREGLENE

Del II: Handle på en bærekraftig, etisk og ansvarlig måte

Leverandører skal drive virksomhet med integritet og på en miljømessig og sosialt bærekraftig måte i samsvar med prinsippene i Levereglene. Leverandører skal etterstrebe å ha en regelmessig og åpen dialog om bærekraftsspørsmål med berørte lokalsamfunn og andre interessenter.

1. Miljøvern og bekjempelse av klimaendringer

1.1. Klima

Leverandører skal ta hensyn til klimapåvirkningen fra virksomheten sin og arbeide for å redusere klimagassutslippene fra sine aktiviteter, produkter og tjenester.

1.2. Miljø

Leverandører skal arbeide for å minimere miljøpåvirkningen fra virksomheten sin og støtte en føre-var-tilnærming til miljøutfordringer, herunder gjennom risikovurderinger og risikostyring. Leverandørene skal ta initiativ som fremmer større miljøansvar, inkludert biologisk mangfold, og stimulere til utvikling og utbredelse av miljøvennlig teknologi. Leverandører skal søke å balansere klima-, samfunns- og miljøhensyn på en god måte.

1.3. Sirkulærøkonomi

Leverandører oppfordres til å tenke sirkulærøkonomi i alt de gjør, blant annet ved å anvende et livsløpsperspektiv og fremme ressurseffektivitet, gjenbruk og resirkulering.

2. Respekt for menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter

Leverandører skal støtte og respektere internasjonalt anerkjente menneskerettigheter og sikre at de selv ikke medvirker til brudd på menneskerettighetene.

Leverandører skal respektere rettighetene og de sosiale, kulturelle, miljømessige og økonomiske interessene til berørte mennesker, spesielt urfolk, stammefolk og andre sårbare grupper. Leverandører skal innhente bredt, informert og fritt avgitt forhåndssamtykke fra alle berørte ur- og stammefolk der det er aktuelt.

2.1. Aktsomhetsvurderinger av menneskerettigheter

Leverandører skal utføre aktsomhetsvurderinger av menneskerettigheter i samsvar med FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter. Skagerak Energi kan kreve at leverandøren dokumenterer hvordan leverandøren håndterer de faktiske og potensielle negative konsekvensene de har identifisert i deres aktsomhetsvurderinger innenfor rammene av gjeldende lover, for eksempel konkurranselovgivningen, personvernlovgivningen og/eller rettslig taushetsplikt.

Dette gjelder både generell informasjon om leverandørens tilnærming til aktsomhetsvurderinger av menneskerettigheter og resultatene av dem, og informasjon knyttet til et bestemt produkt eller tjeneste som leverandøren tilbyr Skagerak Energi.

2.2. Tvangsarbeid og andre former for moderne slaveri

Leverandører skal ikke bruke tvangsarbeid eller annet ufrivillig arbeid, eller begrense arbeidstakernes rett til å bevege seg fritt. Leverandørene skal sikre at arbeidet som utføres, finner sted av fri vilje og uten trusler.

Videre skal leverandører ikke kreve depositum eller ta beslag i viktige dokumenter, inkludert pass eller andre identifikasjonsdokumenter, som en betingelse for ansettelse, og skal sikre at alle arbeidstakere står fritt til å forlate arbeidsforholdet etter en passende og rimelig oppsigelsestid. Leverandører skal ikke kreve at arbeidstakere må betale for å få jobb hos virksomheten (f.eks. rekrutteringsgebyrer eller annen kompensasjon).

2.3. Barnearbeid

Leverandører skal ikke benytte seg av barnearbeid eller noen form for arbeid som berører barn deres barndom, potensial eller verdighet, eller som er skadelig for barnets fysiske eller mentale helse eller utvikling. Leverandører skal ikke bruke barn som arbeidskraft hvis barnet er under 15 år. Hvis gjeldende lovverk setter en høyere

FORSTÅELSE OG ANVENDELSE AV LEVEREGLENER

TT HANDLE PÅ EN BÆREKRAFTIG, ETISK OG ANSVARLIG MÅTE
HÅNTERING AV TVILSTILFELLER OG BRUDD PÅ LEVEREGLENER

aldersgrense, er det denne grensen som gjelder. Unntak kan bare gjøres for lett arbeid eller opplæring hvis dette er tillatt under ILOs konvensjon om minstealder (C138). Leverandører skal ikke under noen omstendigheter la et barn under 18 år utføre farlig arbeid, inkludert arbeid som kan sette deres helse, sikkerhet eller utvikling i fare.

Dersom det oppdages barnearbeid innen leverandørens virksomhet, skal leverandøren iverksette tiltak for å rette opp i dette med barnets beste som mål.

2.4. Arbeidsforhold

Leverandører skal avlønne sine arbeidstakere i samsvar med nasjonale lovstandarder for minstelønn. Skagerak Energi har forpliktet seg til å betale sine ansatte en lønn de kan leve av (levelønn), og oppfordrer våre leverandører til å gjøre det samme. Levelønn forstås som en godtgjørelse som er tilstrekkelig til å sikre en anstendig levestandard for arbeidstakeren og dennes familie, som definert og beregnet av Global Living Wage Coalition. Leverandører skal ikke benytte seg av lønnstrekk som disiplinærtiltak, og skal gi arbeidstakerne en lønnsoppgave for timer arbeidet i avlønningsperioden.

Videre skal leverandører sikre at arbeidstiden ikke er for høy, og overholde gjeldende lokale lover om arbeidstid samt internasjonale krav i henhold til ILO-erklæringen om grunnleggende prinsipper og rettigheter i arbeidslivet samt ILOs kjernekonvensjoner.

Leverandører må påse at alle ansatte har skriftlige arbeidsavtaler som beskriver ansettelsesvilkårene på et språk den enkelte arbeidstaker forstår.

2.5. Organisasjonsfrihet og rett til kollektive forhandlinger

Leverandører skal sikre og anerkjenne retten til å organisere seg og, der en betydelig andel av de ansatte samtykker til dette, retten til kollektive forhandlinger. Leverandører skal gjennomføre forhandlinger med tillitsvalgte i god tro og beste hensikt (bona fide). Leverandører skal ikke diskriminere de ansattes representanter eller fagforeningsmedlemmer, som også skal ha adgang til å utføre sine tillitsverv på arbeidsplassen.

Der retten til å organisere seg og retten til kollektive forhandlinger er begrenset av nasjonale lover, skal leverandører la de ansatte fritt velge sine egne representanter.

2.6. Likeverd, mangfold og respekt

Leverandører skal arbeide aktivt for å skape et arbeidsmiljø preget av likeverd, mangfold og gjensidig respekt, der alle har mulighet til å bidra til at virksomheten lykkes og realisere sitt eget potensial. Ansatte eller andre som er involvert i oppfyllelsen av en kontrakt med Skagerak Energi, skal velges og behandles på en måte som ikke diskriminerer på grunnlag av kjønn, hudfarge, religion, alder, funksjonsnedsettelse, seksuell legning, nasjonalitet, sosial eller etnisk opprinnelse, politisk overbevisning, fagforeningstilhørighet eller noen annen grunn. Leverandører skal ikke godta noen form for diskriminering eller trakassering på noen av sine arbeidsplasser.

2.7. Bærekraftig anskaffelse av mineraler, herunder konfliktmineraler

Leverandører skal ha krav, retningslinjer og kontroller på plass for å overvåke og forhindre bruk av materialer som er anskaffet på ulovlig eller uetisk vis. Hvis leverandøren vet eller har grunn til å tro at produktet som leveres til Skagerak Energi inneholder konfliktmineraler, og dette ikke stammer fra resirkulerte kilder eller skrapmetall, må leverandøren gjøre nødvendige undersøkelser og utvise nødvendig aktsomhet for å fastslå kilden og forvaringskjeden («chain of custody») til konfliktmineralene eller de avledede produktene. Aktsomhetsvurderingen skal være i samsvar med OECDs retningslinjer for ansvarlig leverandørkjede for mineraler fra konflikttrammede og høyrisikoområder eller et tilsvarende anerkjent rammeverk.

Leverandører forventes å dokumentere sin innsats i denne forbindelse, og kan bli pålagt å fremlegge bevis for opprinnelsen til konfliktmineralene i produkter de har levert til Skagerak Energi.

3. Sikre en sunn, trygg og sikker arbeidsplass

3.1. Helse og sikkerhet

Leverandører skal etterleve ILO-konvensjonene om sikkerhet og helse i arbeidsmiljøet. Leverandører skal jobbe aktivt for et skadefritt og sunt arbeidsmiljø og for å fremme en åpen og forebyggende helse- og sikkerhetskultur. Leverandører skal planlegge og treffe tiltak for å forebygge skader, arbeide systematisk med å håndtere risiko og kontinuerlig forbedre innsatsen for å oppnå visjonen om null skader, herunder ved å gi obligatorisk helse- og sikkerhetsopplæring til arbeidstakerne.

Denne forpliktelsen omfatter også forholdene på arbeidssstedet, inkludert anleggsplassen, og andre områder som er stilt til rådighet for arbeidstakerne i og utenom arbeidstiden.

FORSTÅELSE OG ANVENDELSE AV LEVEREGLENE

TT **HANDLE PÅ EN BÆREKRAFTIG, ETISK OG ANSVARLIG MÅTE**
HÅNTERING AV TVILSTILFELLER OG BRUDD PÅ LEVEREGLENE

3.2. Sikring

Leverandører skal også etter beste evne beskytte sine ansatte mot skade fra faktorer som er utenfor leverandørens kontroll, dette være seg naturkatastrofer og trusler mot de ansattes trygghet. Beskyttelsen mot sikringstrusler skal stå i forhold til trusselen, og skal være i tråd med de frivillige prinsippene om sikkerhet og menneskerettigheter, utarbeidet av organisasjonen Voluntary Principles Initiative.

3.3. Rusmidler

Det er ikke tillatt å være påvirket av rusmidler, inkludert alkohol og narkotika, når man jobber for Skagerak Energi.

Begrensede mengder alkohol kan serveres når lokale skikker og anledningen tilsier at dette er passende, forutsatt at forbruket ikke kombineres med betjening av maskiner, kjøring eller andre aktiviteter som er uforenlige med bruk av alkohol.

3.4. Kjøp av seksuelle tjenester

For å støtte opp om forbudet mot menneskehandel, skal leverandører ikke kjøpe seksuelle tjenester når de er på oppdrag eller forretningsreiser for Skagerak Energi.

4. Forretningsetikk og etterlevelse

4.1. Anti-korrupsjon

Leverandører skal ikke tolerere, og skal motarbeide, alle former for korrupsjon både i offentlig og privat sektor. Leverandører skal ikke tilby, be om, gi, godta eller motta bestikkelser eller andre utilbørlige fordeler for forretningsmessig eller personlig vinning, herunder tilretteleggingsbetalinger, verken direkte eller indirekte, for seg selv eller andre.

4.2. Forretningsgoder, gaver, gjestfrihet og utgifter

Leverandører skal forby tilbud eller mottak av forretningsgoder – gaver, gjestfrihet, utgifter eller andre fordeler – som kan utgjøre, eller se ut til å utgjøre, en utilbørlig påvirkning. Leverandører skal utvise ekstra varsomhet når forretningsgoder involverer offentlige tjenestemenn.

Videre skal leverandører ikke, direkte eller indirekte, tilby gaver til Skagerak Energis ansatte eller representanter eller nærstående til disse, med mindre gaven er beskjedent og passende med hensyn til tid og sted. Leverandører skal aldri tilby eller ta imot gaver i form av kontanter eller kontantekvivalenter. Gjestfrihet, slik som sosiale

arrangementer, måltider eller underholdning, kan tilbys hvis det er i forbindelse med et forretningsformål, og kostnadene er innenfor rimelige grenser.

Reiseutgifter for personer som representerer Skagerak Energi skal betales av Skagerak Energi. Under kontraktsforhandlinger, tilbuds- eller tildelingsprosesser skal all gjestfrihet, gaver eller utgiftsdekning unngås, uavhengig av verdi.

4.3. Sanksjoner

Leverandører skal ikke gjøre forretninger med land, grupper, organisasjoner eller enkeltpersoner som er underlagt sanksjoner, og skal gjennomføre aktsomhetsvurderinger ved valg av underleverandører på ulike nivåer for å sikre det samme hos disse.

4.4. Rettferdig konkurranse

Leverandører skal sette høye forretningsmessige etiske standarder og konkurrere innenfor de rammer som konkurransereglene fastsetter i de markedene de opererer i. Leverandører skal ikke ta del i noen form for ulovlig prissamarbeid, markedsdeling eller annen praksis som er i strid med gjeldende konkurranselovgivning.

4.5. Nøyaktig regnskapsførsel

Leverandører må forplikte seg til åpenhet, etterprøvbarhet og nøyaktighet i alt de foretar seg, samtidig som de overholder sine konfidensialitetsforpliktelser. Alle regnskapsopplysninger må være korrekte, registrerte og bokførte i tråd med lover og regler.

4.6. Hvitvasking

Leverandører skal ikke ta del i noen form for hvitvasking av penger, og skal treffe tiltak for å forhindre at finansielle transaksjoner blir brukt til å hvitvaske penger.

4.7. Konfidensialitet og personvern

Leverandører skal holde fortrolig, og ikke misbruke, konfidensiell informasjon om Skagerak Energi. Hva som utgjør slik informasjon, kan være nærmere definert i kontrakten mellom Skagerak Energi og leverandøren. Slik informasjon kan omfatte informasjon om sikkerhet, enkeltpersoner, kommersielle, tekniske, eller kontraktsmessige forhold og andre typer informasjon som er beskyttet av loven.

FORSTÅELSE OG ANVENDELSE AV LEVEREGLENE

TT **HANDLE PÅ EN BÆREKRAFTIG, ETISK OG ANSVARLIG MÅTE**
HÅNTERING AV TVILSTILFELLER OG BRUDD PÅ LEVEREGLENE

Leverandører skal implementere egnede tekniske og organisatoriske tiltak for å sikre at all behandling av personopplysninger i forbindelse med leverandørens kontraktsforhold med Skagerak Energi er i samsvar med gjeldende personvernlovgivning.

4.8. **Interessekonflikter**

Leverandører skal unngå interessekonflikter mens de jobber for Skagerak Energi. En interessekonflikt oppstår når en representant for en leverandør forsøker å fremme personlige interesser, eller en venn eller slektnings private interesser, på bakgrunn av sin stilling som representant for leverandøren.

Leverandører skal rapportere enhver situasjon hvor det er en mulig eller opplevd konflikt mellom deres personlige interesser og Skagerak Energis interesser.

4.9. **Politisk virksomhet og bidrag**

Leverandører skal ikke støtte politiske partier eller politikere i forbindelse med Skagerak Energi og/eller kontrakten som er inngått med Skagerak Energi.

5. **Beskyttelse av eiendom og eiendeler, inkludert immaterielle rettigheter**

Leverandører er ansvarlige for å ta vare på og kun bruke Skagerak Energis eiendeler i sin besittelse på en forsvarlig måte. Skagerak Energis eiendeler skal ikke brukes til personlig vinning.

Leverandører skal ikke bruke Skagerak Energis logo, utsagn eller sitater eller på annen måte bruke Skagerak Energi i forbindelse med markedsføring og andre kommersielle formål, med mindre det er uttrykkelig avtalt mellom Skagerak Energi og leverandøren.

Del III: Håndtering av tvilstilfeller og brudd på Levereglene

1. Hvor kan du søke råd?

Dersom en leverandør er eller blir usikker på betydningen av noen del av Levereglene, eller hva som er riktig adferd i lys av disse, skal leverandøren søke råd og ta opp saken med sin kontaktperson i Skagerak Energi.

Leverandører kan også kontakte Skagerak Energis Anskaffelsesseksjon (tlf. 35900000).

2. Bekymringer eller brudd på Levereglene

Leverandører skal:

- ha en intern ordning for rapportering og håndtering av bekymringer eller brudd på Levereglene
- umiddelbart informere Skagerak Energi om bekymringer eller brudd på Levereglene
- samarbeide fullt ut med Skagerak Energis ved granskning av det aktuelle forholdet

Leverandører skal ikke bruke represalier mot noen som tar opp eller bidrar til å ta opp en genuin bekymring knyttet til bærekraft og/eller forretningsetikk.

For å imøtekomme tredjeparter og egne ansattes behov for anonymitet og konfidensialitet ved varsling, kan kritikkverdige forhold rapporteres gjennom Skagerak Energis eksterne varslingskanal, via Skagerak Energis og Ledes nettsider. Innrapportering gjennom varslingskanalen vil i første omgang bli mottatt og behandlet av en uavhengig tredjepart, KPMG.

3. Konsekvenser av regelbrudd

Å ikke opptre i tråd med Levereglene anses som en alvorlig sak som vil kunne føre til heving av kontrakt, krav om forholdsmessig kompensasjon eller erstatning til berørte individer, diskvalifisering som leverandør og varsling til relevante myndigheter.

Dersom Skagerak Energi har medvirket til leverandørens manglende overholdelse av Levereglene, er Skagerak Energi forpliktet til å samarbeide med leverandøren om erstatning til berørte individer, uten at dette begrenser leverandørens plikter eller garantier overfor disse